

ПО ТОЙ БІК ГРАТ

*Огляд
рекомендованої для читання
літератури
про світ ув'язнених*

ПРАВОСЛАВНА
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ
ДЕСЯТКАНИ

2021

Світ ув'язнених для більшості людей покритий таємницею. Як почувають себе ув'язнені, про що вони думають, чим живуть? Тема життя ув'язнених, їх побуту, законів, за якими живе в'язниця, приваблює багатьох письменників. Деякі автори книг знайомі зі світом ув'язнених не з чуток, інші письменники використали власні знання, отримані ними в результаті досліджень. У будь-якому разі художники слова створюють твори, що відкривають завісу таємниць і дають читачам можливість зануритися в абсолютно інший світ.

Пропонуємо вашій увазі найцікавіші книги, сюжети яких повністю або частково засновані на подіях в місцях позбавлення волі.

Книжки представлені у зворотній хронології років їх видання.

Шарр'єр А. Метелик : розповідь, переказана Жаном-П'єром Кастельно : роман : пер. с фр. / Анрі Шарр'є ; пер. Зоя Борисюк. – Харків : Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2020. – 574 с.

У двадцять п'ять років Анрі було звинувачено в убивстві, якого він не скоював. Довічне ув'язнення у виправній колонії Французької Гвіани — пеклі на землі, як її називали, — ось що чекало на хлопця. Змиритися та прийняти свою долю? Чи тікати? Знову і знову, з одиночних камер та каторжних катівень, провалюючи спробу за спробою та врешті опинившись у сумнозвісній в'язниці острова Диявола. Звідси не втекти. Людина здається. А метелик уперто б'ється об міцне, непробивне скло ліхтаря. Перепони — ніщо на шляху до світла свободи, яку неможливо втримати за ґратами.

Кінг, С. Зелена миля : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. О. Любенко. - Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. – 430 с.

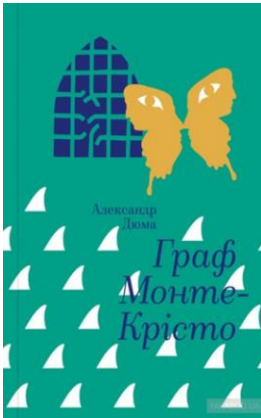
Стівен Кінг запрошує читачів в моторошний світ тюремного блоку смертників, звідки йдуть, щоб не повернутися, відкриває двері останнього притулку тих, хто переступив не тільки людський, але й Божий закон. По цей бік електричного стільця немає більше смертоносного містечка. Ніщо з того, що ви читали раніше, не зрівняється з найзухвалішим із жахливих дослідів Стівена Кінга - з історією, що починається на Дорозі Смерті і йде в глибини найжахливіших таємниць людської душі.

Агапєєва, І. Троянди за колючкою. Сповідь про жіночу тюрму : роман / Ірина Агапєєва ; [пер. з рос. О. Нуньєс]. - Киев : Брайт Стар Паблішинг, 2018. - 240 с.

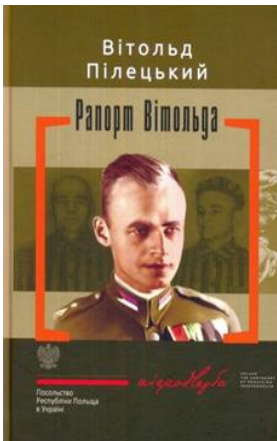
Перед вами незвичайна книга. Події, які описує авторка, з її реального життя. Яке воно — життя звичайної юної дівчини? Коханий хлопець, спілкування з рідними, навчання, собака. Майбутнє безхмарне, усе під контролем, все сплановано наперед... Але в одну мить всі плани руйнуються, коли вона, ставши жертвою обставин, потрапляє до в'язниці. Туди, де інші правила, де свої закони... Тепер її сусідки — злочинниці, чоловіки — лише охоронці, а домашні вихованці — шурі. Ця книга-сповідь дає можливість дізнатися з перших вуст про те, про що не

прийнято говорити, про що багато хто не хоче знати, про те, що відбувається за високими кам'яними стінами, оповитими електричним дротом.

Дюма А. Граф Монте-Крісто : роман] / Александр Дюма ; пер. з фр. Л. Кононовича. – Київ : Книголав, 2018. – 912 с.

Книга Граф «Монте-Крісто» - один із улюблених романів багатьох поколінь читачів. Сюжет роману Олександр Дюма взяв із архівів паризької поліції. Справжнє життя швеця Франсуа Піко під пером майстра жанру перетворилося на захопливу, пригодницьку історію про несправедливо засудженого й ув'язненого в замку Іф Едмона Дантеса. Історія добра і зла, кривди й помсти, змальована у книзі, сповнена неабиякої інтриги, змусить вас прочитати роман на одному диханні.

Пілецький, В. Рапорт Вітольда : [документальна оповідь] / Вітольд Пілецький ; [пер. з пол. Н. Сидяченко ; авт. передм. А. Цира ; авт. післям. М. Слабошпицький ; упоряд., наук. консультант М. Гутор]. - Київ : Ярославів Вал, 2018. - 240 с.

Книжка «Рапорт Вітольда» – драматична оповідь від першої особи ротмістра Вітольда Пілецького, який добровільно пішов у концентраційний табір Аушвіц, щоб зібрати інформацію та організувати там польський рух опору. Завдання він успішно виконав, з табору втік. Потім знову став бранцем Офлагу, концтабору у Мурнау, який визволили американці. З патріотичних переконань від порятунку еміграцією відмовився. У 1948 році польська комуністична влада заарештувала Вітольда Пілецького, звинуватила у шпигунстві і розстріляла. Книжка «Рапорт Вітольда» - це книга-доля, книга-урок, книга-політика.

Кинг С. Рита Хейуорт, или Побег из Шоушенка : [фантастический роман : пер. с англ.] / Стивен Кинг. – Москва : АСТ : Астрель ; Киев : ТОВ ЦНМЛ, 2011. – 188 с. – (Коллекция мировых бестселлеров).

Страшний сон, який став реальністю. Історія невинної людини, засудженої до довічного ув'язнення в тюремному пеклі. Жорстка історія виживання там, де вижити практично неможливо. Захоплююча історія втечі звідти, звідки не зміг вирватися ще ніхто. Читайте один з найвідоміших творів "короля жахів" Стівена Кінга, який ліг в основу відомого фільму з Тімом Роббінсом і Морганом Фріменом в головних ролях!

Солженицын А. И. Один день Ивана Денисовича / А. И. Солженицын. – Москва : АСТ : Астрель ; Киев : ТОВ ЦНМЛ, 2011. – 318 с.

Олександра Солженіцина відправили в трудовий табір після того, як він розкритикував тодішнього правителя СРСР в листі, написаному другу. Незважаючи на важкі умови життя і нескінченні поневіряння по закритих спец'язницях, він почав робити нотатки, які згодом стали «Одним днем Івана Денисовича», що приніс йому світову популярність. Розповідається про один день з життя ув'язненого російського селянина і солдата Івана Денисовича Шухова в січні 1951 року. Розповідь була задумана автором в Екибастузькому особливому таборі взимку 1950/51, написана в 1959 в Рязані, де А. І. Солженіцин був тоді учителем фізики й астрономії в школі.

Мазор, М. Зникле місто : свідчення в'язня Варшавського гетто : [пер. з фр.] / Мішель Мазор. - Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2010. - 237 с.

Автор цієї книги – син відомого київського адвоката – в молоді роки виїхав до Варшави, де отримав юридичну освіту і працював юристом. Вони з дружиною пережили весь жах Варшавського гетто і залишилися живими попри все. Ця книга – свідчення про людське життя в нелюдських умовах – становить інтерес для широкого кола читачів, які небайдужі до історії людства і людяності.

Набоков В. В. Приглашение на казнь : [роман] / Владимир Набоков. – Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2009. – 223 с.

Захоплюючий роман «Запрошення на страту» Володимира Набокова дає можливість читачеві поміркувати про сувору дійсність. Дія роману відбувається в невизначеній країні. Головний герой Цинциннат Ц. змушений очікувати смертельного вироку в фортеці. Злочин його також вельми невизначений - «гносеологічна мерзенність». Страта вже близько, але точний день невідомий. І Цинциннат болісно чекає, вдається до спогадів, розмірковує про життя і навколишню дійсність. А тим часом дійсність починає перетворюватися в сюрреалістичний жах. Надалі читач дізнається і справжню причину його страти...

Уотерс С. Нить, сотканная из тьмы : [роман] / Сара Уотерс ; [пер. с англ. А. Сафронова]. – Санкт-Петербург : Домино ; Москва : Эксмо, 2009. – 443 с.

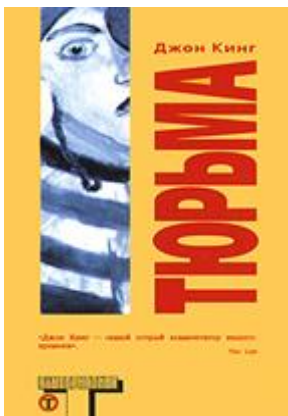

Задум роману "Нить, сотканная из тьмы" виник завдяки архівним пошукам для академічної статті про вікторіанський спиритизм, який Уотерс писала паралельно з роботою над "Оксамитовими кігтиками". Головна героїня роману Маргарет Прайор приходить до тями після смерті батька і спроби самогубства. За наполяганням старого батькового друга вона починає відвідувати жіночу в'язницю Міллбанк, розмовляти з ув'язненими, надаючи їм моральну підтримку. Інтерес її приковує Селіна Дауес - трансмедіум, засуджена після того, як один з її спиритичних сеансів закінчився трагічно. Поступово інтерес перетворюється на ману - адже Селіна запевняє, що їх з'єднує нитка, зіткана з темряви...

Шаламов В. Т. Колымские рассказы / Варлам Шаламов. – Москва : Эксмо, 2008. – 688 с.

"Табірна тема" - основний мотив творів Варлама Шаламова, знищення людини державою - головне питання, яке його цікавило все життя. Письменник провів довгі роки в ув'язненні, пройшов через побої, голод, приниження, що не могло не відбитися на його творчості. Він вважав своїм обов'язком написати про Колиму, про всі ті табори, де відбував термін так, щоб про них запам'ятали назавжди.

Кинг Дж. Тюрьма : [роман] / Джон Кинг ; [пер. с англ. И. А. Сисейкиной]. – Москва : АСТ : Адаптек, 2006. – 384 с.

Описані в новому романі Кінга терор і параноя тюремного життя, в які вписані спогади головного героя про його дитинство, подорожі - реальні і уявні, - стирають грань між невинністю і гріхом, злочином і покаранням, реальністю і фантазією. Цей роман розповідає здебільшого про волю людини до виживання, так само як і про незмінну тягу до зла. Жорсткий, гранично натуралістичний твір є "заповітом нового століття" людському духу і його можливостям, в якому попри все зберігаються надія й ідея любові.

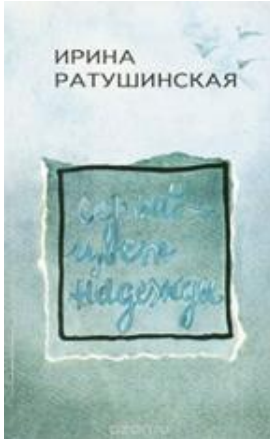

Гуров А. Исповедь вора в законе / А. Гуров, В. Рябинин. – Москва : Самоцвет : Коммерческий вестник, 1995. – 383 с.

Автори поставили собі за мету простежити початки та причини зародження вітчизняної мафії, що взяла на озброєння багато з арсеналу професійних злочинців тридцятих - початку п'ятдесятих років. В основу книги покладено документальний матеріал - записки «злодія в законі» старшого покоління, який понад чверть століття провів в місцях позбавлення волі, справжні листи і звернення до «братерства» злочинців нової формації. Авторам уявлялося важливим подивитися на «законників»

колишніх років очима нашого сучасника, відступивши від традиції, що існувала довгий час, вважати їх якоюсь сірою, безликою масою, пильніше вдивитися в їхні обличчя, часом такі несхожі.

Ратушинская И. Серый – цвет надежды / Ирина Ратушинская. – Киев : Жизнь и компьютер, 1994. – 19 с.

Ірина Ратушинська та її книги отримали визнання у всьому світі. Сірий – колір надії був визнаний бестселером після виходу в 1988 році в Англії та Америці. Всього книга була видана в 18 країнах світу, в тому числі і в Японії, а в Швеції і Фінляндії вона стала бестселером. Книга присвячена життю єдиної в колишньому Союзі політичної зони для жінок. Чистота людських стосунків, дружба і відданість, віра в себе і близьких - все це переважало на території "Малої Зони", площею в кілька соток, серед жінок різного віку, виховання і віри. Контрастом сусідили лицемірство, низькість, боягузтво і підлість навколишнього світу. Авторка змогла точно описати атмосферу того жаху, яка панувала на зоні, а головне, вона змогла показати, що можна винести всі випробування не зламавшись, і навіть вийти з цієї боротьби переможцем. Мертвим або живим, але переможцем.

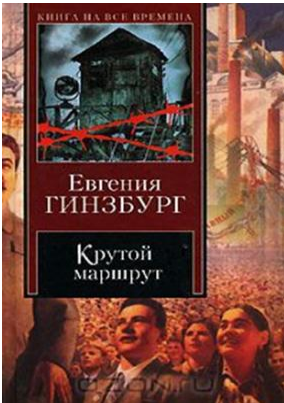
Матвеева Е. История одной зечки и других з/к, з/к, а также некоторых вольняшек : роман. - Москва : ТОО "Шик", 1993. - 566 с.

Твір в жанрі російської класичної прози, підсумок тривалих роздумів, роман з художніми достоїнствами, з живими образами, з майстерно розкритими драматичними колізіями. Це поліфонічний твір, розріз нашого суспільства в його дзеркальному відображенні в ГУЛАГу і дзеркальне відображення ГУЛАГу в «вільному житті». Автор шукає відповідь на пекуче питання сучасності: чому відразу звалився, здавалося б, непоборний моноліт комуністичного режиму, куди і чому зникли, як тіні, «віруючі» в його справедливість і незламність. І все ж, перш за все, це роман, розвиток сюжету якого тримає у читача неослабний інтерес з перших і до останніх сторінок. Під псевдонімом Катерина Матвеева виступила Римма Романова (Шахмагонова), яка потрапила до Воркутинського табору в 1948 році за сфабрикованим звинуваченням, не побажавши відмовитися від свого батька Миколи Романова (він був в 1938 році представником радянського торгового флоту в Великобританії), розстріляного в як «ворога народу», і відсиділа 10 років.

У 2009 р на основі книги був знятий серіал «Жити спочатку» (реж. Віктор Бутурлін).

Гинзбург, Е. Крутой маршрут : хроника времен культуры личности / Евгения Гинзбург. - Москва : Советский писатель, 1990. - 602 с.

"Крутой маршрут" Євгенії Гінзбург почався в страшному 1937-му, їй було трохи більше тридцяти, і закінчився, як у багатьох, тільки після смерті Сталіна. Вісімнадцять років неволі - тюрма, табір, заслання, знову в'язниця ... Син Вася, майбутній письменник Василь Аксьонов, "познайомився" з матір'ю вже підлітком, в Магадані, між двома її арештами.

У 1957 році Євгенія Семенівна розпочала роботу над книгою спогадів, яка була видана спочатку за кордоном, а в 1988-му і в СРСР. "Хроніка часів культу особи" стала одним з головних творів про сталінські табори, і першим-документальним - написаним жінкою. Драматичне оповідання про вісімнадцять років в'язниць, таборів та заслань приголомшує своєю нещадною правдивістю, викликає глибоку повагу до сили людського духу, який не зломив ці страшні випробування. "Крутой маршрут" - документ епохи, жахам якої більше не повинно бути місця в історії людства. Книга ілюстрована фотографіями і справжніми документами. Про останні роки життя автора "Крутого маршруту" розповідають відомі правозахисники Раїса Орлова і Лев Копелев.

Буковский В. "И возвращается ветер...". – Нью-Йорк : Хроника, 1979. – 384 с.

Блискучий авантюрний, пригодницький і автобіографічний роман про те, як Буковський 12 років сидів у радянських в'язницях і психлікарнях. Нагадаємо, що «Обміняли хулігана на Луїса Корвалана» - це про нього. А склав ці рядочки Вадим Делоне, один з його спільників.

Огляд підготували: Денисова С. О., Мамалига Т. В.

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування:
вул. Тургенєвська, 83-85;
тел.: (044) 486-01-46, (044) 486-00-35;
e-mail: 4bibliograf4@gmail.com

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва, 2021